

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شماره: ۳۰۲/۵۵۰۳ د

تاریخ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۲

پیوست: دارد

تولید، پشتیبانی‌ها، مانع زدایی‌ها
مقام معظم رهبری

معاونین محترم درمان دانشگاه / دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور معاون محترم بهداشت دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ... موضوع: گواهی اولیه مربیان و تسهیل گران فرایند آموزش کمک به تنفس نوزاد (HBB)

با سلام و احترام

انجام احیای به موقع و صحیح نوزادان در آغاز تولد، در سلامت نوزادان و پیشگیری از مرگ و عوارض درازمدت بسیار با اهمیت است. این در حالی است که بر اساس آمارهای بین المللی و کشوری، بیش از ۹۰ درصد نوزادان نیازمند حمایت و مراقبت، با گام های نخستین احیا و نیز تهویه با فشار مثبت بهبود می یابند و نیاز به اقدام دیگری ندارند. این مسئله بیانگر این نکته است که دانش و مهارت عامل زایمان به عنوان اولین فرد حاضر و در دسترس در زمان تولد، نقشی اساسی در آغاز و ادامه مراقبت ها ایفا می کند.

برنامه کمک به تنفس نوزاد (HBB) (Helping Babies Breath) و کمک به زنده ماندن نوزاد (Helping Babies Survive) از سال ۱۳۹۶ در دستور کار اداره سلامت نوزادان قرار گرفته و با برگزاری یک کارگاه کشوری با حضور مربی بین المللی آغاز شد. در این کارگاه ۱۶ تن از اعضای هیات علمی فوق تخصص نوزادان، متخصص کودکان و نوزادان، پزشک عمومی، پرستار و ماما با سابقه مراقبت از نوزادان به عنوان مربی و تسهیل گر برنامه کمک به تنفس نوزاد و کمک به بقای نوزاد گواهی دریافت کردند (لیست پیوست). در ادامه بیش از ۹۰ نفر از همکاران دانشگاهی و بیمارستانی در رشته های مختلف شامل پزشکان فوق تخصص نوزادان، متخصص کودکان، متخصص زنان و زایمان، متخصص بیهوشی، ماماها بلوک زایمان و پرستاران بخش مراقبت ویژه نوزادان در کارگاه های تربیت مربی که در سال ۱۳۹۸ در محل مرکز مهارت های بالینی دانشگاه تهران برگزار گردید شرکت نمودند که لیست آنها پیوست می باشد .

با توجه به پاندمی کرونا و معطوف شدن تمرکزها بر مدیریت این بیماری، اهمیت برگزاری دوره های آموزشی ذکر شده برای بقا و سلامت نوزادان تازه متولد شده کماکان در اولویت بوده و تاکید می گردد برای برگزاری دوره های آموزشی و مهارتی مطابق روش آموزشی ابلاغ شده و ضمن رعایت پروتکل های بهداشتی به صورت عملی و حضوری در گروه های کوچک در محل های ارائه خدمت (بیمارستان ها، بخش های تولد و بستری). لازم است موارد زیر مورد توجه قرار گیرد:

۱. با تدوین برنامه عملیاتی منسجم برای آموزش فراگیران برنامه در هر بیمارستان / زایشگاه / مرکز تهسیلات زایمانی و اقدام گردد.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شماره: ۳۰۲/۵۵۰۳ د

تاریخ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۲

پیوست: دارد

تولید، پشتیبانی‌ها، مانع زدایی‌ها
مقام معظم رهبری

۲. شرکت کنندگان در کارگاه های کشوری مطابق با لیست پیوست موظف اند در محل خدمت خود نسبت به آموزش گروه هدف برنامه اقدام نمایند. در صورتی که فرد یا افرادی قادر به همکاری لازم نمی باشند با ذکر دلیل به اداره سلامت نوزادان اعلام گردد.
۳. مهم ترین گروه هدف این برنامه افرادی هستند که اولین مواجهه با نوزاد تازه به دنیا آمده را دارند و در روزهای نخست از وی مراقبت می کنند. ماماهاى بخش های زایمان و مراکز تسهیلات زایمانی، متخصصان زنان و زایمان، بی هوشی و نیز پرستاران بخش های نوزادان بیمارستان های سطح یک، اولویت اول این برنامه می باشند.
۴. پزشکان عمومی، مراقبین سلامت در مراکز خدمات سلامت جامعه و بهورزان عزیز بخصوص در مناطق دور و کمتر برخوردار اولویت دوم گروه هدف برنامه هستند. که پس از تکمیل آموزش گروه اول برای آموزش آنها براساس ضوابط و مقررات اقدام گردد.
۵. در بخش های بیمارستان های آموزشی نیز می توان از برنامه برای آموزش کارآموزان، کارورزان پزشکی و دانشجویان پرستاری و مامایی بهره برد. (لازم به ذکر است که جمعی از اعضای هیئت علمی دانشکده های پرستاری مامایی نیز در دوره آموزشی HBB در سال ۱۳۹۸ شرکت داشته اند)
۶. منابع آموزشی کاغذی این برنامه شامل کتاب راهنمای مراقبان، تابلو برگردان تسهیل گران و پوستر نمودار اجرایی است. عروسک آموزشی Neonathalia™ و تجهیزات همراه، اجزای اصلی تمرین های برنامه و مهارت آموزی است. هم چنین فیلم آموزشی برگزاری کارگاه توسط مدرسان بین المللی و نیز روش درست شستن دست ها و آماده کردن عروسک آموزشی نیز در دسترس است (نسخه الکترونیک این منابع در تارنمای اداره سلامت نوزادان به نشانی www.iman.health.gov.ir/hbb موجود است).
۷. کارگاه های آموزشی به صورت تعاملی، ایفای نقش و اجرای سناریو برگزار می گردد. به ازای هر تسهیل گر حداکثر ۶ تا ۸ شرکت کننده در کارگاه حضور خواهند داشت. شرکت کنندگان به گروه های دو نفره تقسیم شده یک نفر نقش مادر و دیگری نقش مراقب را ایفا و تمرین ها را انجام می دهد. شرکت کننده ها نقش شان را جابجا و دوباره تمرین می کنند و به یکدیگر بازخورد می دهند. به ازای هر دو شرکت کننده باید یک بسته آموزشی Neonathalia™ وجود داشته باشد.
۸. روش ارزیابی شرکت کنندگان به صورت پیش آزمون، پس آزمون و ارزیابی های بالینی ساختاری و هدفمند (OSCEs) می باشد.
۹. مربیان پیش از حضور در کارگاه آموزشی موظفند فراگیران را نسبت به مطالعه منابع آموزشی شامل راهنمای مراقبان، نمودار اجرایی و تابلو برگردان تسهیل گران ترغیب نموده و فیلم آموزشی برگزاری کارگاه را مشاهده نمایند.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شماره: ۳۰۲/۵۵۰۳ د

تاریخ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۲

پیوست: دارد

تولید، پشتیبانی‌ها، مانع زدایی‌ها
مقام معظم رهبری

۱۰. تجهیزات مورد نیاز برگزاری کارگاه شامل بسته عروسک های Neonathalia™ از سوی اداره سلامت نوزادان در اختیار دانشگاه ها و بیمارستان های منتخب همچنین مریبان کشوری قرار گرفته است. و بایستی مطابق با استاندارد های مندرج در راهنمای برنامه HBB مورد استفاده قرار گیرد.
۱۱. در دانشگاه های محل اشتغال مریبان کشوری (تهران، ایران، شهیدبهشتی، کرمان، مشهد، بیرجند، اصفهان و زاهدان) از ظرفیت این عزیزان برای تربیت مریبان کلان منطقه و دانشگاهی همچنین نظارت بر روند عملیات HBB و کارگاه های بیمارستانی متناسب با شرایط پاندمی کرونا استفاده بهینه گردد.
۱۲. هزینه برگزاری کارگاه برای افراد غیر وابسته به وزارت بهداشت مانند ماما / پرستار و پزشکان بیمارستان های تأمین اجتماعی، نیروهای مسلح و خصوصی وابسته به نهادها و ارگان ها و بیمارستان های خیریه به عهده فراگیران یا سازمان های مرتبط با تدوین تفاهم نامه و استفاده از مریبان متبخر دانشگاهی و بیمارستانی که موفق به دریافت گواهی مربوطه خواهند شد امکان پذیر می باشد و با توجه به شرایط موجود از نظر پاندمی کرونا، برگزاری کارگاه آموزشی در محل آن بیمارستانها و برای ارائه دهندگان خدمت در همان بیمارستانها برگزار گردد. و تجمیع کارگاه ها برای رعایت فاصله گذاری های اجتماعی و پیشگیری از بیماری کرونا خود داری گردد.
۱۳. با توجه به درج برنامه کمک به تنفس نوزاد و کمک به زنده ماندن نوزاد در سامانه برنامه عملیاتی، ضروری است هر دانشگاه در حوزه معاونت درمان و بهداشت نسبت با برگزاری مستندات مربوط به دوره های آموزشی در سامانه مزبور اقدام نمایند. ارزیابی انطباق این برنامه بر اساس نکات مندرج در این مکاتبه خواهد بود و در صورت عدم رعایت موضوعات مطرح شده مسئولیت نامطلوب بودن پیشرفت برنامه به عهده کمیته دانشگاهی سلامت نوزادان هر دانشگاه خواهد بود.
۱۴. نظر به اهمیت مراقبت از نوزاد نیازمند کمک به تنفس در اتاق زایمان و اتاق عمل سزارین، لازم است کمیته های بیمارستانی سلامت نوزادان به ویژه کمیته بیمارستان احیای نوزاد با نظارت مریبان تعیین شده دانشگاهی برگزار و فرایند های خدمت و پشتیبان این عملیات مهم ارزیابی و در صورت وجود اشکال اصلاح گردد.
۱۵. اخذ مجوز های دوره های آموزشی تابع قوانین موجود در حوزه آموزش مداوم و آموزش های ضمن خدمت معاونت آموزشی می باشد
۱۶. با توجه به درج برنامه آموزش آبخاری کمک به تنفس نوزاد و کمک به زنده ماندن نوزاد در سامانه برنامه عملیاتی، ضروری است هر دانشگاه در حوزه معاونت درمان و بهداشت نسبت با برگزاری مستندات در سامانه مزبور اقدام نمایند. ارزیابی انطباق این برنامه بر اساس مستندات مورد انتظار در راهنمای برنامه عملیاتی خواهد بود در صورت رعایت

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شماره: ۳۰۲/۵۵۰۳ د

تاریخ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۲

پیوست: دارد

تولید، پشتیبانی‌ها، مانع زدایی‌ها
مقام معظم رهبری

نشدن ضوابط آموزش عملی، مسئولیت نامطلوب بودن ارزیابی انطباق به عهده تیم برگزاری کننده دوره ها در هر دانشگاه می باشد.

۱۷. این مکاتبه به منزله گواهی اولیه مریبان HBB دانشگاهی مطابق با لیست شرکت کنندگان دوره آموزشی سال ۱۳۹۸ می باشد. صدور گواهی نهایی مشروط به برگزاری حداقل سه کارگاه مطابق با آخرین الگوی مطرح شده می باشد. لازم است مستندات شامل ۱. گزارش کارگاه ها ۲. اعلام رضایت از همکاری با تایید ستاد معاونت درمان یا بهداشت دانشگاه ۳. یک ویدئو از روند برگزاری دوره عملی با ارائه مربی مورد نظر، به اداره سلامت نوزادان این دفتر ارسال تا نسبت به صدور گواهی نهایی مربی HBB اقدام گردد. خواهشمند است دستور فرمائید به نحو مقتضی اطلاع رسانی گردد.

دکتر سید حامد برکاتی
مدیر کل دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس